

VECKOBLADET

Utgivet av SFVBBiL

8

Utkommer fredagar

31:a årg. 2005

Fredag 16 december

VECKOBLADET

Så var första året som icke partiägd tidning nästan till ända. En eller annan nyårshälsning till läsekretsen kommer förhoppningsvis att publiceras fredagen den 30 på webben i vad som blir årets definitiva sista nummer (lillejulafton den 23:e skriver vi julverser och kokar skinka, istället för att göra tidning). Att sammanfatta året i någon djupare mening skall vi inte ge oss in på utan nöjer oss med att det varit trevligt att göra tidningen och hoppas att läsnojet också varit stort.

Nästa år fortsätter vi som nu i alla fall t o m september. Det blir några pappersnummer att skicka ut och hotellräkning (webb såklart) att betala så ett bidrag till 1 51 44 21-5 är tacknämligt.

Uddevalle och Ohly

Vi hade tänkt redogöra för det program som "samlingslistan" i Uddevalla har utformat inför kommunalvalet. Listan är ett intressant experiment för att lokalt hitta en utväg för vänsterkrafterna ur deras nuvarande dilemma, och programmet har en intressant mix av rödgröna krav där några, som vanligt är i sådana sammanhang, har karaktären av önskningskrav och överbud. Men intressant.

Dock blev läget ett annat genom v-partistyrelsens besked förra veckan att lokalavdelningen inte får vara med om samarbetet. Därmed är programmet fortfarande betydelsefullt för Uddevallas del men lite perifert ur Lunds perspektiv.

Intresset förskjutit i stället till konvulsionerna inom vänsterpartiet. Det verkar helt klart att Lars Ohly välsignade experimentet när han besökte Uddevallas v-förening i höstas – det stod så i flera tidningar och det kom ingen dementi, vilket det ju skulle ha gjort om Ohly blivit missuppfattad och felciterad i en så viktig fråga. Nej, det hela är mycket enkelt: partiledaren har blivit överkörd av den hårda falangen där t.f. partisekreterare Mats Einarsson tillhör de ledande.

Vänsterpartiet hittar säkert några som vill kandidera på en renläng lokal lista och får kanske rentav någon plats i fullmäktige. Men för ett brett och någorlunda stort vänsterparti är det slut i Uddevalla för den här gången, alltså enligt mönstret i riket – och i Lund. På kongressen ställer Lars Ohly ställer upp för två år till som partiledare. Men med all auktoritet förlorad i partiets alla falanger, och med svagast personligt förtroende hos allmänheten av alla partiledare och språkrör, 10 procent.

Storken flyr

I länderna i östra Europa finns ett gammalt talesätt att storken flyr när det drar ihop sig till krig. Men nu är det ett annat elände som drabbar de nya medlemsstaterna i EU och som kan få samma effekt på djurlivet nämligen konsekvenserna av EU:s jordbrukssubsidier - CAP.

Sommaren 2004 offentliggjorde Danmark som första land i EU en lista med namn på de personer och företag som tillsammans årligen mottager c:a 10 miljarder danska kronor i jordbruksstöd. Det var först efter 18 månaders ihärdigt grävande av den danske freelancejournalisten Kjell Hansen och hans kollega Nils Mulvad som dessa data kom fram. Tjänstemännen på danska jordbruks(födeware-) departementet vägrade i det längsta att lämna ut materialet med varierande motiv. Dåvarande jordbruksministern Mariann Fischer Boel påstod att underlaget var utspritt över hela departementet i olika pappersdokument och därför inte behövde lämnas ut. Det var först sedan de fått stöd och hjälp av Folketingets ombudsman som journalisterna fick tillgång till materialet. Som visade sig vara samlad i en enda elektronisk fil! När listan äntligen kom ut väckte den stor uppmärksamhet. Den avslöjade att en betydande del av stödmiljarderna gick till prinsar, baroner, storgodsägare och andra miljonärer samt en rad livsmedelsgiganter som Arla, Danish Crown och Danisco. För att inte tala om politiker som den förre jordbruksministern Fischer Boel själv (vid det laget kommissionär för jordbruk i EU), finansministern Thor Pedersen, utvecklingsminister Ulla Tømaes, sysselsättningsminister Bendt Bendtsen och en rad nuvarande och tidigare medlemmar i Folketinget.

Inte bara Danmark

Offentliggörandet av den danska listan satte igång aktiviteter i andra EU-länder. I mars 2005 rapporterade medier i England om hur det brittiska kungahuset och lantadeln var mottagare av miljonbelopp. Också i Holland var jordbruksministern bland de mer omdiskuterade mottagarna av miljonbelopp för sina privata egendomar i Holland och Frankrike. Nitio procent av Belgiens bidrag gick till 29 företag. Den slovakiske jordbruksministern var delägare i en firma som fått 1,8 miljoner kr i stöd 2003. Den slovakiske socialministern tog avsked sedan det visat sig

att han fått 1 1/2 miljon i bidrag. I varje land bekräftades den misstanke som väckts i Danmark att det inte är den lilla strävsamma bonden som får hjälp av EU:s generösa jordbrukspolitik. Individuer och grupper med stora kapitalresurser köper in stora arealer med sikte på att få stöd från CAP. I de nya medlemsländerna i öster är det ofta utländska agrospekulanter som köper upp jorden. Ofta fördrivs småbrukare från sina ägor och hamnar på obestånd. I stället för en framtidsorienterad utveckling av länddistrikten sker det snarast en ödeläggelse och en ökad avvandring och en försämring av livsbetingelserna för dem som fortfarande valt att bo kvar på landet. Europas största grisfarm finns i Polen och ägs av 60 danska jordbrukare. Det är inte konstigt att man från EU:s nya medlemmar i öster hör klagomål – "vi kvaeles i svingylle, vort grundvand forurennes, og storken flygter"

Kjell Hansen har skrivit om detta bland annat på nätsidan EU-observer och i danska Politiken. Han har inte nöjt sig med att visa att en stor del av jordbruksstödet går till ökad privat konsumtion i redan välbärgade familjer. Naturligtvis påtalar han också hur subsidierna försvårat för utvecklingsländer att få avsättning för sina jordbruksprodukter när EU dumpar sitt överskott på världsmarknaden till underpriser. Han åberopar också de miljöorganisationer som visat hur den expanderande stordriften av jordbruk försämrar miljön i Europa. Stora naturområden blir upplöjda med katastrofala följder för biodiversiteten. I

Danmark blev våren 2005 110 000 hektar naturmark upplöjda enbart för man ville komma åt subsidier.

Efter påtryckningar av bl a Margot Wallström har EU-kommissionen den 9 november beslutat att alla medlemsstater ska medge offentlig tillgång till data beträffande mottagare av jordbruksstöd.

Kjeld Hansens kollega Nils Mulvad är direktör för det *danske center for analytisk journalistik*, DICAR, som har byggt upp en databas med upplysningar om mottagare av jordbruksstöd i EU. Den återfinns på www.farmsubsidy.org.

Läget i Sverige

Den svenska listan över CAP-mottagare toppas överlägset av Sveriges Stärkelseproduktion Förening i Kristianstad med 8,8 miljoner euro. De svenska länsstyrelserna får bidrag mellan en halv och två miljoner euro var med Skåne i topp. Det var för mig en nyhet att de bedriver jordbruk i så stor omfattning. Eller de kanske bara förmedlar pengar till små bidragstagare. Bland enskilda mottagare har Gabriel Gyllenkrook, Björnstorps slott, fått det största bidraget 2004 med 681 000 euro. Den svenske journalisten Staffan Dahlöf – baserad i Köpenhamn – lär ha skrivit om den svenska mottagarlistan i Göteborgsposten.

Den danska förre jordbruksministern Mariann Fischer Boel som med lögnaktiga påståenden hade försökt förhindra offentliggörandet av danska mottagare av jordbruksstöd blev tidigare i år intervjuad i dansk radio. Tillfrågad om hur hon såg på att hon själv mottog 400 000 dkr om året i bidrag, sa hon: "Det er da alltid rart med lidt lommepege". *forts på sid 4*

Äntligen! Röda Kapellet på CD.

Nu kommer Röda Kapellet på CD.

Tjugo låtar som är en resa genom orkestrernas drygt 400 nummer stora repertoar och trettioåriga historia. Det är fullt ös och en spelglädje som man blir glad av!

Det här är en godbit för alla fans, och samtidigt en dokumentation av musik med få motsvarigheter i Sverige. Upplev på nytt känslan från din ungdoms (eller barndoms) häftiga demonstrationer med flygande fanor och klingande spel; för allt som var bra och mot allt som var dåligt.

Lyssna på ett urval av gammalt och nytt, det mesta är specialskrivet för orkestrerna.

CD:n finns tillgänglig i början av nästa vecka. En utmärkt julklapp i sista minuten.

Beställ hos Bengt Hall, telefon 046-397289, eller Erik Kågström, telefon 046-14 64 01. Priset är 100 kronor, plus eventuellt porto.

Historien biter sej själv i svansen, eller hur man nu säger. De ärrade kåsörerna lånar rubriken från sin första gemensamma krönika, för tjugo år sen. Det är ju post-moderna tider nu, och då är det tillåtet att låna och citera vilt från alla epoker och miljöer, och att just hämningslöst skriva om allt möjligt. Som till exempel?

Lucifer: Hämningslösa, det var väl vad vi var mer förr i tiden. Låt mig citera några rader ur vad du sa i den första krönikan "I Vebarp [täcknamn för en taxeringsnämnd i de östra kommundelarna] lyckades vi klämma åt en bilpendlande sjuksköterska med 30 sekunders marginal och i namnberedningen [nu avskaffad nämnd för namngivning åt gator mm] hejdades ju det fjäskiga förslaget om en Holger Crafoords gata." Självt minns jag hur jag liknade Lennart Prytz vid en äppelkändad scoutledare. Håller vi på att bli mildsinta på vår ålders höst?

Grr: Är det inte märkligt hur lik just Lennart Prytz har förblivit genom åren? Självt har jag fortfarande svårt för Prytzen som försvavar villaägarna i Åkarp i deras krav på en tågtunnel genom byn som skulle beröva oss Lundabor dagsljuset på resan till Malmö, av något slags missriktad interkommunal solidaritet. Och vad har han gjort för att skaffa Lund en profil och ge oss en röst, skapa en liten motiv till Reepalu? Fast när det gällde elakheter rörande Prytz har vi ändå aldrig haft en chans mot hans f.d. partivän Margareta Telemann.

L: Det vet jag inget om, men om jag hade gjort det så hade jag nog dragit mig för mig till upprepa dem här. Det finns trots allt gränser. Men för att återuppta tråden med denna tjugonde krönika – vår ihärdighet måste väl vara unik i skånsk periodisk press – så är det anmärkningsvärt hur våra ämnen och problemställningar varit sig lika. Det har handlat om den politiska makten i Lund, om vänsterns ställning i Skåne, Sverige och världen, om villaägare och kollektivtrafik, om Öresundsbroar och kulturpolitik. Jag skrev då, med ironi tror jag, att det fanns ett säkert sätt att bryta Skånes nedgång. "Det får väl bli Bron som återger Skåne dess plats i solen." Varpå du säger: "Jag vill ha en ren tågförbindelse över eller under Sundet – helst över för utsiktens skull." Vi spelade väl bägge i demonstrationerna mot Bron vill jag minnas?

G: Ja, men i mitt fall med korsade

Om allt möjligt (2)

fingerar. Jag spelade mot EU också trots att jag är marxist och därmed integrationsvän. Vi ställer väl upp mot bron över Fehmarnbältet också, den som en tysk regionpolitiker talar så vackert om i dagens Sydsvenskan. Vi tillhör ju kategorin trogna partigångare även om det inte är allas bild av oss. Vi kan ju trösta oss med att vi har en fri dimension, däri att vår musik är mångtydig och kan användas till allt möjligt, för att nu alludera på rubriken. På konserten igår spelade Röda Kapellet "Ko över Sarek" för att illustrera eller kontrapunktera nånting i Malmö. En annan låt var Eislers om pengarnas livgivande verkan, där Brecht i texten hänfört utbrister: "Skorstenen ryker!", det vill säga att krisen är över. Detta trots att de rykande fabriksskorstenarna är sinnebild för den miljöförstöring som vi också har agerat och spelat mot.

L: Dialektiken är vårt livselixir, utan den stod vi väl oss slätt i livets motsägelsefulla situationer. Men åter till den första krönikan. Där sa du: "En partiorganisation som lever på medelålders mellanskiptare lever alltid farligt." Så sant som det är sagt, och visst har det väl varit ett antal vänsterpartister av den kategorin som övergivit fanorna. Min naiva iakttagelse har varit att många av dem var på sin tid ganska ortodoxa i sin politiska syn och alls inga mjukisar. Om vi går till Lund och ser vilka det är som tycks vara på väg att köra organisationen i diket är det väl rätt många gamla ungvänstrare som mest har stan som en studie- och genomgångsort. I det långa loppet är vi ju alla döda, som bekant, men vem kommer att ha makten i vänsterpartiet i det halvlånga?

G: Läkarvetenskapen går framåt med stormsteg och det är inte omöjligt att Keynes gamla profetia så småningom visar sej vara falsk. Tillämpat på vänsterpartiet kan det betyda att en äldre generation återkommer till ledningen. CH var i alla fall populär hos allmänheten vilket man inte kan säga om Ohly och hans närmaste företrädare. Men alltför, både medlemmar och andra, tycks tappa intresset för hur det går för vänsterpartiet, ett utslag av den allmänt tilltagande likgiltigheten inför politiken. Det är i stället religionen som är på frammarsch och där har vi mycket att ta igen. Vi har nöjt oss med några lama elakheter mot biskopen. (Hur kan förresten en kristen ledare heta nånting på Oden?) Just nu ser jag över att Lars Hillersberg är död, apropå fatwahotet mot Jyllands-Posten efter deras teckningar av Muhammed. Eller tror du att vi kan be VB:s egen Goja göra något extra

läskigt till nästa års Ramadan-nummer?

L: Jyllands-Postens oerhört medvetna provokationer mot islam är väl bara ett utslag av den allmänna nedturen den danska politiska offentligheten med Dansk Folkeparti i spetsen är på väg i. Ska vi göra något är det väl Jesuskarikatyrer, men det är redan gjort med Monty Python-gängets *Life of Brian*. Men när det gäller religionen har jag nog tappat stingen: jag tycker KG Hammar är klok och sympatisk och finner många präster professionella i sin förmoda att handskas med sorg och död. Fast på en punkt ger jag mig inte: Allhelgonakyrkan borde omedelbart rivas, renoveringsmiljonerna till trots.

G: Så här i Nobeltider är jag ute efter just Muhammed. Såg du Tariq Alis konstaterande: den muslimska kulturkretsen har på över hundra år frambragt en enda Nobelpristagare – och han tillhörde en kättersk sekt som inte accepteras av mullorna. Som marxister och upplysningsmän bör vi särskilt bekämpa en religion som är så uppenbart efterbliven och framstegshämmande.

L: Du har för kort och skevt tidsperspektiv. Islam för väldigt illa under en lång period, inte minst under kolonialism och imperialism. Och för att gå tillbaka så var det araberna som var ledande inom matematiken en gång i tiden. Och kom inte och snacka om Nobelpris – Lunds universitet har aldrig frambragt en Nobelpristagare till skillnad från Uppsala, Stockholm och Göteborg. Det är möjligt att Lunds universitet borde läggas ner, men i så falla av andra skäl.

G: Men Manne Siegbahn hade i alla fall en bror som var trafikchef på järnvägen i Lund.

L: Jag tror att Manne S. faktiskt var professor i Lund innan han flyttade norrpå. Och Arvid Carlsson var väl medicin-kemist i Lund innan han för till Göteborg. Men det finns kanske andra och intressantare problem. Håller USA under Bush på att radikaliserar världen? Jag träffade flera på festen i går som trots mångårig insikt om världspolitikerna var tagna av Harold Pinters Nobelföreläsning. Och jag som jobbar på en teknikintensiv institution där nästan allt ljus kommer från USA är häpen över den politiska skepsis mot USA som nu är utbredd. Är detta ett tillfälligt fenomen som blåser bort när Hillary Clinton blir president?

G: Ja, därför att den djupare insikten om USA:s roll i historien saknas hos de flesta, och under post-

modernismen är det ytan som gäller. Och glöm inte att skepsisen mot USA var ännu mer utbredd under Vietnamkriget. Det nya är möjligen reaktionerna mot den maktens arrogans som USA visar i klimatfrågan, och där kan det väl verbalt bli en skillnad med Hillary. När det gäller klimat och resurser har medvetenheten ökat med en fart som överraskat mej. Närmast får vi se vad Göran Perssons nya kommission kan betyda. Ett ganska omedelbart utslag kan bli ett ljusare och vackrare skånskt landskap. Strindberg skrev ju om hur det landskapet förfulades av de mörkblågröna sockerbeterna. Nu minskar den odlingen tack vare EU:s progressiva insatser och i stället får vi raps och kanske rentav solrosor som ska producera drivmedel när bensinen blir för dyr.

L: För all del, det är väl bra att betbönderna hålls lite kortare. Sockerbetsodling har i alla tider varit särskilt lönsam, men efter EU-intrådet blev det rena guldgruvan. Nu kanske vi går tillbaka till det tidigare läget. Men allt är bara maskiner nu för tiden, vi är inte många kvar som kan hantera den skånska macheten, betkniven. Hur går det för Skåne tycker du? Nu har vi i alla fall en man i regeringen med Morgan Johansson, en riktig Per Albin.

G: Jag tror inte att svenska folket orkar med en Per Albin-typ till efter Göran Persson, ännu en med vedhuggarefternamn, utan vill ha något mer åt Erlander till, intellektuellt rörligare. Leif Pagrotsky har ju också ett förflutet i Skåne.

L: Det är aldrig fel med folk som läser mer än en bok om året. Vad gäller Erlander har jag nu läst hans dagböcker fram till 1955 och min ursprungliga beundran vacklar. Det blir lite väl mycket om hans förkyllningar. 1900-talet store socialdemokratiska politiker och statsman var Ernst Wigforss, han hade allt.

G: Han hade i alla fall det mesta, men trots hans rykte under finansministeråren som konfiskerare av enskild egendom var han ju rätt försiktig med offentliga åtaganden, stod långt från den starka stat som vänsterpartister och radikala socialdemokrater idag propagerar. Hade det med hans småborgerliga bakgrund att göra?

L: Wigforss och Undén var ju hatade av halva nationen som var därtill uppmannad av media. Just nu hatas väl mest Persson och Freivalds som tydligen tillsammans orsakade en tsunami i Sydostasien, som jag har förstått det. Men visst, Freivalds kan vi vara utan, av flera skäl. Men på Wig-

forss tid hade arbetarrörelsen i alla fall media som nådde ut till de viktigare opinionsförmedlarna. Allt det har nu sålts ut, nu är det Sydsvenskan och dess kollegor som gäller och de kommer aldrig att ha något positivt att säga om vänstern inom och utom socialdemokratien. På tal om det: jag hörde Ekots lördagsintervju med den norska finansministern Kristin Halvorsen (sv). Tror du Johan Lönnroth hade blivit en bra finansminister?

G: Nej. Man blir ju inte automatiskt en bra finansminister för att man kan nationalekonomi. Det handlar om personliga egenskaper också och jag tror att Johan är för naiv och snäll. Men det finns naturligtvis ingen annan vänsterpartist som kan bli aktuell för en tung regeringspost, även om valutgången skulle göra det ofrånkomligt att plocka med oss. Lars Bäckström är förstas den man tänker på, men han har visat alltför stort engagemang för bilindustrin i Uddevalla med västsvensk omnejd för att jag skulle vilja ge honom någon reell makt. Ingrid Burman på en nyinrättad post som vice socialförsäkringsminister är väl lagom ofarligt.

låt mig återvända till den skånska verkligheten. Jag tillbringade förmiddagen i Skivarp där min morbror en gång jobbade på sockerbruket. Nu är ortens största företag en charkuterifirma där man producerar s.k. pizzaskinka genom att finskrapa grishuvuden. Den skånska livsmedelsindustrin är en stöttepelare. År 1900 fanns det 200 mejerier i Skåne – andels-, gårds-, privata, nu finns det 4. Då var smör den tredje största exportprodukten efter trävaror och järn. Nu försörjer vi Europa med havreflarn, inte illa det heller.

G: Jag noterade själv häromåret att lilla Skivarp hade tre pizzatorer, och nu förstår jag bättre, man har nära tillgång till en av basvarorna. När nu bensinen och dieseln blir dyrare blir det förstas mer av lokal produktion. Troligast är väl att återgången börjar med några nischade mejerier med specialinriktning på lattebranschen, ungefär som det har uppstått några minibyggerier och att man ska tillverka visky på Ven. Industrins omvandlingar tar sina underliga vägar och den har inte alltid en skorsten som ryker.

L: Jo, och det är förstas det som har gjort Lund till Skånes inte

de har tillgång till nyutbildad kvalificerad arbetskraft och då är alltså AstraZeneca, Ericsson m.fl. en följd av det. De har lätt kunnat få förhållandevis billiga ingenjörer och forskare. Men det här betyder naturligtvis också en omvandling av Lund. Den gamla lärdoms- och köpmannastaden håller på att bli allt mer lik en mellansvensk industristad, på gott och ont. Fler småhusmattor, fler parkeringshus och fler moderatröster.

G: På 1970-talet producerade vpk-Lund en arbetsplatstidning som hette Verkstadgolvet och delades ut utanför porten till Alfa-Laval, Nordarmatur och andra industrier. Det låter som vi borde göra en för Ericsson med flera proletära arbetsplatser, men vad i all världen ska den heta?

L: Det är väl inget fel på namnet Verkstadgolvet, i värsta fall kan vi uppdatera det till The Workshop. Förr i tiden fanns det på ett företag en eller ett par civilingenjörer, alltså överingenjören och hans blivande efterträdare. Nu kryllar det av dem och visst är de proletariserade. Ätminstone i princip – det var väl KFML-arna som först hävdade att Saco-medlemmarna var proletariserade i samband med Saco-strejken på 60-talet. Det svåra blir väl att hitta tidpunkt att dela ut tidningen, det är flexitid som gäller. Om vi har utdrag ur Castells som följetong skulle det kanske locka?

G: Kanske kan vi i stället lägga ut den i spårvagnarna som ska gå på Lundalänken förbi Brunnsberg och som de nya proletärerna tvingas åka när de inte längre har råd med bensin. I den mån de inte kör på biogas: jag har en god vän som via Kuvösen har utvecklat en firma i branschen. Den är framgångsrik men han har problem med både produktions- och tappställena. Senast är det nån granne utanför Västervik som protesterar och förut var det Dalby. Jag tycker att bor man på landet får man acceptera att det luktar fekalier, antingen det är gödsel eller biogas. *Naturalia non sunt turpia* som vi sa på den tiden som akademiker var bildade. Det är de ju inte nu, se Sydsvenskans aktuella reportage.

L: Vi var rätt många förr också som inte kunde latin. När jag tog studenten var det ungefär 10 procent av en årsklass som gick ut gymnasiet. Nu är det gissningsvis 70 procent. Så kom inte och snacka om bristande kunskaper. Vad gäller lukter finns det ju ett annat gammalt uttryck, jag förmodar också lånat från latin: Pengar luktar inte. Det kanske skulle kunna vara ett motto för han den där fixaren i Malmö som ägnar sig åt ishockeyarenor.

G: Nu har du drabbats av det Malmökomplex som Goja illustrerar så väl i dagens nummer, och då är det hög tid att sluta.

Butiksnostalgi

Kuvert och kartong brukar jag köpa på Söderlunds Missionsbokhandel, på den nu lite bedagade Östra Mårtensgatan. Den religiösa anstrykningen lever kvar i kitschiga Jesusbilder och små konfirmandpsalmböcker, och på disken dominerar veckotidningarna, med mycket Silvia och Victoria. Sortimentet verkar lite ålderstiget, liksom den fasta inredningen och gatuskylten. Längre från Nova Lund kan man knappast komma. Innehavarna tycks också vara lite till åren, och butiken lever nog inte kvar när de en gång lägger av.

Konsum fanns överallt

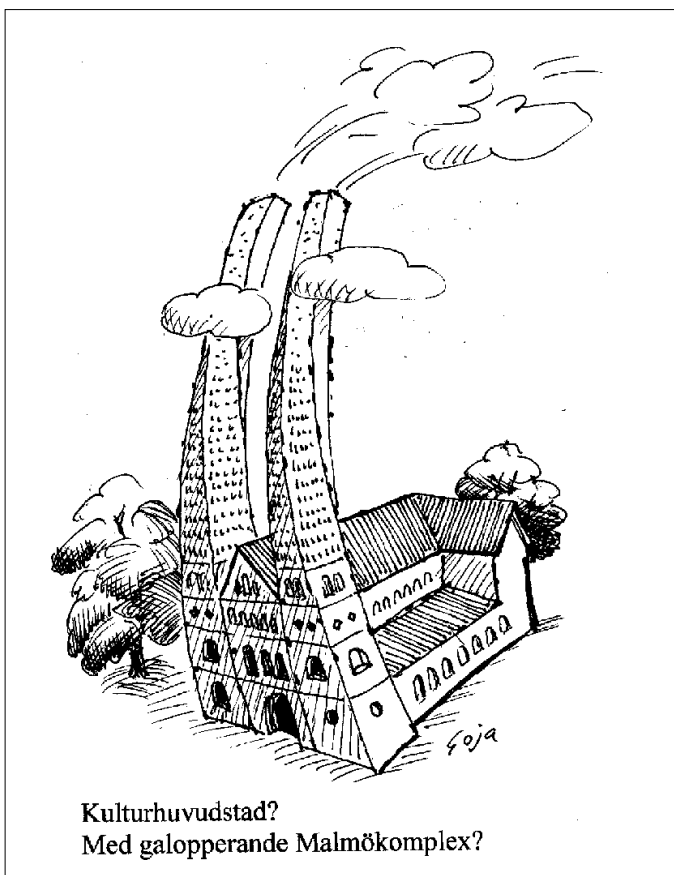
Men det dröjer förhoppningsvis för butiksinnehavare kan bli rysligt gamla. Det finns det flera exempel på i Bengt Karlssons nya bok, *Affärer i Lund* (Kultursmedjan Lundensis, 2005). Förhoppningsvis därför att jag som de flesta har en nostalgisk åder, och för lundastalgi är boken en guldgruva. 21 butiker i stadskärnan, de flesta nedlagda, porträtteras med text och bilder på ett halvdussin sidor vardera. De omfattar ett brett spektrum av branscher: bok, blomster, cykel, hatt, kaffe, kött, papper, sko etc. Samt livsmedel förstas, där ett kapitel berättar om kvartersbutikerna som inrättades när Lund från 1940-talet började växa efter några decenniers relativ stagnation. 1946 hade Konsum sexton butiker i Lund förutom huvudanläggningen vid Mårtenstorget!

Bengt Karlsson har varit en flitig källforskare, utnyttjat de historiker som finns, läst gamla tidningar, utnyttjat egna minnen men framför allt intervjuat. Det redovisas personliga hägkomster som sträcker sej till 1930-talet – och hur annorlunda då! Butiker med ett dussin anställda, handelsresande som dukade upp provkollektioner på Grand, gratis hemkörning av varor, fast springpojken väntade sej dricks. De intervjuade har bidragit med foton av inter- och exteriörer. Fram träder en värld som har försvunnit, bortsett från residualer som Missionsbokhandeln.

Ingen tvekan om att servicen var bättre förr. Ett intryck av läsningen blir ändå hur orationellt systemet var, personalkrävande och därmed kostsamt. Den moderna kapitalistiska rationaliseringen nådde senare till butikspananschen än till industriproduktionen, men sen slog den till med stor kraft. Visst, en massa idyllerförsvann men också låglönearbete för anställda och osäkra inkomster för innehavare, liksom en massa fjäsk för finare kunder som det står en del om i boken. Dock inte kritiskt utan i en nostalgisk ton, det också.

Det kan man kanske kritisera Bengt Karlsson för, liksom man kan påpeka att hans stil är något valhänt, med alltför många ord inom citattecken. Men nostalgi är svårt att motsstå, och boken är nog hans bästa hittills.

Gunnar Sandin

Kulturhuvudstad?
Med galopperande Malmökomplex?

L: Du har gått på machomyten om de hårda pojkarna med de hårda nyporna på finans, tror jag. En finansminister med goda insikter i makroekonomi och erfarenheter av trettio år med vänsterrörelsen är väl så bra om en fotbollsentusiast och SSU-apparatchik som Bosse Ringholm. Det är inget fel att kunna sticka mössor. Men

bara viktigaste utan också största industristad. Värmeväxlare kommer det bara behövas mer och mer av så Alfa Lavals verksamhet är tryggad, Tetra går bra som alltid och till det har sedan vi snackade i vår första krönika kommit Ericsson, Axis m.fl. Det är helt enkelt så att det är praktiskt för industrier att etablera sig där

Fångat i flykten

Vänsterpartiet i Uddevalla, som vill samarbeta med Miljöpartiet och icke-partiansluten vänster i kommunalvalet, får bakläxa av sin partistyrrelse. Fy, säger partistyrrelsen, inte samarbeta med andra! Tillförordnade partisekreterare Mats Einarsson säger att "samlingslistan skulle uppfattas som ett avskiljande och ett slags upplösning av partiet." Vem kunde ana att det i ett skrymsle i Einarssons sekreteraresjäl doldes en sådan subtil självbespeglade galghumor! (Fast å andra sidan: galghumor – med betoning på *galg* – lär ju ha varit ett kännetecken för generalsekretärerna i de statsbärande kommunistiska partierna.) "Avskiljande" och "upplösning" är ju just vad partistyrrelsemajoriteten sysslar med!

Vad ska det bli av pizzabagarna?

Draken blir alltmer förundrad över kommunisternas tal om "det klasslösa samhället". Tror de verkligen på sådant? Att man t.ex. vill avskaffa konduktörerna på tågen kan man kanske delvis ha förståelse för (de kan ju alltid bli partiledare) – men hur blir det att avskaffa lokförarna? För de är väl en del av arbetarklassen? Stannar inte Sverige utan alla pizzabagare och falafelförsäljare? För att inte tala om resten av den numerärt sett ganska stora klass som på marxistiska kallas "småborgerlighet". Vad ska det bli av dem? Och lantbrukarna: ska de tvångskollektiviseras? Eller ska pizzabagaren köra lok på förmiddagen, bruka jorden på eftermiddagen och baka pizza på kvällen? Vad kommunisterna blundar för är att alla genomförda försök att nå det klasslösa samhället har slutat i blodbad ...

Slutna ögon

Fast kommunisterna blundar för många fakta. Strängt taget är kommunismen en de slutna ögonens ideologi. Ett bärande element i Karl Marx lära som dagens bokstavstroende marxister bortser från är fantasin om det kommunistiska samhället byggs på en obegränsad tillväxt av de materiella tillgångarna, genom de s.k. produktivkrafternas ständiga utveckling. Marx såg inga gränser för människans exploatering och kontroll av naturen. Idag vet vi att vi har bara ett jordklot och att naturen inte låter sig hunsas hur som helst.

Berövad möjligheten till gränslös tillväxt faller visionen om "klasslöshet" samman.

Vägval i Skåne

Från de storstilade visionernas svindlande höjder blickar vi ner mot det verkliga livet på den skånska myllan. Från Vägval Vänster Skåne ryktas att det kan bli svårt att vid vårens årsmöte besätta styrelseposterna i föreningen. Redan nu gapar det tomma stolar i styrelsen, och flera styrelseledamöter, inklusive ordförande Maria Hagberg, har aviserat sin avgång. Vad manne det bli av VVV Skåne?

Förening för nytt parti?

Tidender från Kungliga Hufvudstaden berättar att det lär vara en förening, vars syfte är att bilda ett nytt vänsterparti, på gång. Kanske något för de medlemmar i VVV som blev besvikna på riksrådslaget i Årsta förra vintern?

Ny uppgift för Samres?

I Lund fortsätter problemen inom färdtjänst. Vänstern har som (kanske) bekant yrkat på att avtalet med Samres ska sägas upp. I avtalet på att andra partier ska tänka om i frågan så kanske färdtjänstens anseende kunde höjas genom att göra som en insändarskribent i malmötidningarna föreslog: Låt färdtjänstentreprenören sköta värdetransporterna. Ingen vet vid vilken tid den kommer och ingen vet vilken väg den tar! Strålande idé! Rånarna kan känna sig blåsta! Jul- och nyårshelgerna lär bli en rysare, i första hand för färdtjänstresenärerna, men även för ledamöterna i Tekniska nämnden, som har ansvaret för färdtjänst.

Apopå jul:

Nidhogg börjar nu föranstalta om åtgärder för att i sedvanlig ordning dricka jul i Harald Blåtanders trakter i danernas land. Midvinterblotet blir som vanligt storstilat, där förutom mjödet, ärtsoppa med timjan är ett av huvudnumren. På blotets andra dag kommer dock draken att för säkerhets skull, ifall asar och vaner inte skulle vilja axla sitt ansvar, vända sig till andra gudar. Då förrättas offer till Den Obesegrade Solen.

Det gamla året dansas ut med en kollektiv rumba i Balders leriga hage. Men ack, när det nya året inträder tvingas Nidhogg överge den härliga mjöd- och ärtsoppedieten för att återgå till att lugubert knapra på Yggdrasils rötter. Vilket inte hindrar draken från att glatt önska Veckobladets läsare ett riktigt Smaskigt Midvinterblot!

Nidhogg

Musikens makt

Idag ville jag berätta om hur musiken har tagit makten i vårt hem och hur den försåtligt försöker skilja mig och min husse åt. Och de senaste åren har även matte visat oroväckande tendenser att berusas.

Hur väl minns jag inte min första 1 maj-demonstration! Som jag tack och lov slapp delta i, utan bara behövde bevista slutmötet av. Endast 3 månader gammal var jag ännu inte rumsren och kunde därför inte lämnas bort. Så matte avstod från spelandet. Mötet med Röda Kapellet var chockerande, de tutade och slog. (och inte alltid i takt). Jag försökte snabbt dra hemåt men matte ville sjunga Internationalen. Jag anade inte då att 1 maj skulle bli årets värsta dag för min del. Det ska spelas och demonstreras Skåne runt, och jag lämnas till grannar och halvt okända personer, helt okunniga om mina vanor och behov.

Sen har det bara gått utför. Jag blir lämnad ensam hemma för sextettspel, för pianotrio- eller altfiolspel, storbandsjazz och klinikorkestrar, och det allra värsta – söndagkvällen då båda försvinner till kapellets repetition.

– Kommer snart Cilla, säger de falskt inställsamt och försöker muta mig med ett rökt grisöra, men jag vet nog. De blir borta länge, länge och där ska man sitta innanför den låsta dörren och lyssna och längta efter deras ljud från porten!

Storken flyr

forts från sid 1

Sökning på Göran Persson, Torp, i databasen ger inget napp – ännu. Inte heller finns vår jordbruksminister Ann-Christina Nykvist med bland bidragstagarna.

Man väntar naturligtvis med spänning på hur den franska listan ser ut. Den har ännu inte kommit in i databasen. På franskt håll har man nog inte velat ge bränsle till sina motståndare i bidragsfrågan inför det stundande WTO-mötet i Hong Kong.

Erik Kågström

Sen är det konserter och utespelningar där det tydligen inte passar sig att jag är med. Visst har jag deltagit på en del musik-internat och läger men liksom inte fått vara huvudperson utan mest känt mig i vägen. Bittert minns jag hur jag fick tillbringa en vecka i Klintehamn på Gotland instängd i en husvagn, medan familjen kom och gick, mest gick. (Då var det bättre på Styrso där vi bodde på pensionat eller i Simrishamn där vi hyrde stuga och matte bara spelade i stororkestern. Och jag trivs i Bengts lada där det doftar spanande av katt, eller i Lars smedja).

Och all musik här hemma! Här har spelats tje- och gubbsextett, och ibland har hela horder av stråk- och pianonoviser invaderat lägenheten. Och matte och hennes horn... jag säger inte att jag har absolut gehör men det har kostat på! Ibland övar husse ensam vid flygeln och ibland kommer Bertil och spelar. Det tycker jag om, och visst har musiken gett mig nya vänner. Men ändå! Musiken är min konkurrent om framför allt husses tid, och jag är den som förlorar. – Det är inte sant Cilla, säger husse då. Vi sitter ju jämt här i soffan och läser och gosar! Du är en mycket lyckligt lottad hund!

Jag kan inte hålla med om detta. Ensamheten har tidvis känts svår. Skaffar man sig en sällskapshund ska man väl också ta sig mycket tid att hålla den sällskap? Och radion har väl bra musikprogram?

Betänk detta, om du funderar på att överraska familjen med en hundvalp till jul!

Cilla

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Sten Henriksson, Göran Persson och Kajsa Theander. Nästa redaktör Gunnar Sandin, 135899.

Manus sänds per e-post till material@veckobladet.info
Lämna då gärna två versioner: den raa texten som brev och dokumentet i format enligt ovan som bilaga.
Vill du ha tidningen så skicka e-post till pren@veckobladet.info
Vid utebliven tidning kontakta Göran Persson.
Nästa pappersnummer kommer den 27 januari.
tills dess så finns nytt material på <http://veckobladet.info> varje fredag.